

Dönem : 1
Toplantı : 6

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı :

878

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezinin kurulması hakkındaki Andlaşma ile eki protokollerin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Tarım, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Anayasa ve Adalet ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/115; Cumhuriyet Senatosu 1/687)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 133)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1108*

28 . 7 . 1966

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 26 . 7 . 1966 tarihli 119 ncu Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezinin kurulması hakkındaki Andlaşma ile eki protokollerin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı Y.
Nurettin Ok

Not : Bu tasarı 28 . 1 . 1966 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 22, 25 ve 26 . 7 . 1966 tarihli 117, 118 ve 119 ncu birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 133)

Tarım Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Tarım Komisyonu
Esas No : 1/687
Karar No : 4*

5 . 8 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezinin kurulması hakkındaki Andlaşma ile eki protokollerinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, komisyonumuzda ilgili Bakanlık temsilcilerinin huzuru ile tetkik ve müzakere edildi.

Tasarı gerekçesinde belirtilen hususlar ve temsilcilerin verdikleri izahat komisyonumuzca da uygun mütalâa edildi.

Ancak, tarım sektörünün memleket ekonomisindeki yeri ve bu alanda vasıflı iş gücüne olan ihtiyaç göz önünde bulundurularak, tasarı kanunlaştığı takdirde kanundan faydalanacak elemanların gönderilme ve istihdam şartları hakkında düzenlenecek kayıt ve nizamla riayetini sağlanması temennisiyle mezkûr kanun tasarısı Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Uşak	Muş	<i>O. Köksal</i>	Söz hakkım mahfuzdur
<i>M. F. Atayurt</i>	<i>İ. Bingöl</i>		<i>E. Kök</i>
Ankara	Gümüşane	Trabzon	Erzincan
<i>İ. Yetiş</i>	<i>A. Cılâra</i>	Ö. L. Hocaoğlu	Söz hakkım saklıdır
		İmzada bulunamadı	<i>F. Baysoy</i>
	Kocaeli		
	Muhafifim		
	Söz hakkım mahfuzdur		
	<i>H. İşmen</i>		

Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Dışişleri, Turizm ve
Tanıtma Komisyonu
Esas No. : 13
Karar No. : 1/687

16. 11 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezinin kurulması hakkındaki Andlaşma ile Eki protokollerinin onaylanmasının uygun bulunluğuna dair kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcileri de hazır buldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Gerekçede arz ve izah edilen hususlar uygun mütealâa edilerek, tasarı Komisyonumuzca da Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe ve Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Tabii Üye	Tekirdağ	Balıkesir
<i>S. H. Üürgüplü</i>	<i>A. Yıldız</i>	<i>C. Tarlan</i>	<i>E. Aka</i>
Manisa	İstanbul	Sinop	Elâzığ
<i>F. Alpiskender</i>	<i>T. Arıburun</i>	<i>S. Batur</i>	<i>C. Ertuğ</i>
Konya	Samsun	Çorum	
<i>M. Obuz</i>	<i>F. Tevetoğlu</i>	<i>S. Yalçuk</i>	

C. Senatosu (S. Sayısı : 878)

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/687
Karar No. : 113

22. 12 . 1966

Bütçe ve Plân Komisyonu Başkanlığına

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezinin kurulması hakkındaki Andlaşma ile eki protokollerinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısına esas Andlaşmanın 13 nü maddesinde atıfta bulunulan Andlaşmaya ek 2 numaralı Protokolün 1 nci bölümünde öngörülen hukukî yeterlik, imtiyaz ve muafiyetler hakkında ve Andlaşmanın 14 nü maddesindeki hükme dair 23 Kasım 1966 tarihli ve 44 karar sayılı mütalâa isteminiz, Komisyonumuzun 7 ve 22 Aralık 1966 tarihli birleşimlerinde Dışişleri, Maliye ve Tarım Bakanlıkları temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve mütalâa olundu.

I - Andlaşma metninin 14 nü maddesi :

Andlaşmanın 14 nü maddesinin birinci fıkrası «Bu Andlaşma, tarafların kendi anayasalarına göre kabul veya tasdik edilecektir.» hükmünü ihtiva etmektedir. Bu hüküm, andlaşmanın taraf devletlerce hangi esas ve usuller dairesinde kabul ve tasdik edileceğini belirtmektedir. Gerçekten, andlaşmalar her Devletin anayasasında gösterilen usul ve esaslar dairesinde kabul veya tasdik edilir. Nitekim, milletlerarası bir andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunması, Anayasamızın 65 nü maddesinde emredilen esas dâhilinde olacaktır.

II - Andlaşmanın 13 nü maddesinde atıfta bulunulan Ek 2 numaralı Protokolün 3 nü maddesi :

Komisyonumuzca, Maliye Bakanlığında celbedilen Andlaşmanın, imzalı ve İngilizce ve Fransızca olarak kaleme alınmış esas metnin 3 nü maddesi ile tasarıya ekli basılmış metindeki 3 nü madde karşılaştırılmış, tarafları bağlayıcı olan esas metne nazaran bu basılı metinde bir tercüme hatasının mevcudolduğu anlaşılmıştır.

Komisyonumuzca tercüme edilen ve Hükümet temsilcileri tarafından da daha doğru bir çeviri olarak benimsenen metne göre söz konusu üçüncü madde Andlaşmanın Fransızca metninde şöyledir.

«Merkeze ait yerler dokunulmazlığı haizdir. Merkezin malları ve varlığı nerede olursa olsun ve kimin elinde bulunursa bulunsun araştırma, elkoyma, müsadere, kamulaştırma veya diğer her hangi bir icrai, idari, adli veya kanuni zorlamadan muafittir.»

Tarafları bağlayıcı metnin İngilizce ve Fransızca kaleme alınan imzalı metin ve tercüme hatasının da bir maddi hata olması sebebiyle müzakerelere bu yeni metin esas alınmıştır.

Dışişleri Bakanlığının temsilcisinin söz konusu hükme mütenazır hükümler taşıdığı için misal olarak gösterdiği Birleşmiş Milletler, UNESCO ve nihayet Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezinin, bünyesinde faaliyette bulunduğu OECD Andlaşmalarında aynı mahiyette hükümler bulunduğu görülmüştür.

Bu hükümler, ve söz konusu Andlaşma hükümleri bütün âkıl devletler için de mer'î ve bağlayıcıdır. Hükümet temsilcileri tarafından belirtildiği üzere de söz konusu andlaşma sadece Türkiye

ve katkısı mülâhazalarından ötürü de Yugoslavya tarafından onayının uygun bulunması gecikmiştir.

Bahsi geçen hükümler komisyonumuzca Anayasaya aykırı görülmemiştir.
Mütalâa olarak sunulur.

Bu Raporda Başkan Sözcü Kastamonu A. N. Tuna	(Bu Raporda Sözcü) Cumhurbaşkanıca S. Ü. Â. Artus	Kâtip Yozgat S. Artukmaç	Tabii Üye Muhalifim M. Ataklı
Bursa Çekinserim Ş. Kayalar	Diyarbakır S. Cizrelioğlu	İstanbul Muhalifim Muhalefetim eklidir E. Özden	Niğde Kudret Bayhan

Muhalefet şerhi

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Ziraî Etütler Merkezinin kurulması hakkındaki Andlaşmaya ek 2 numaralı Protokolün 3 neü maddesi hükümlerimiz haklarımıza ve yürürlükteki Anayasamıza aykırı olduğundan Komisyon kararına muhalifim.

Mucip Ataklı

Muhalefet şerhi

2 numaralı Protokolün 1 nei bölümünün 3 neü maddesinde yazılı (teşriî) kelimesiyle Türkiye'nin hükümlerimize müdahale mahiyetinde gördüğümünden bu yönden muhalif olduğumu arz ederim.

Ekrem Özden
İstanbul

Bütçe ve Plân Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. : 1/687
Karar No. :

11 . 1 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 26 Temmuz 1966 tarihli 119 neu Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Milletlerarası Akdeniz Yüksek Ziraî Etütler Merkezinin kurulması hakkındaki andlaşma ile Eki protokollerinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 28 Temmuz 1966 tarihli ve 1108 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Komisyonumuzun 17 Kasım 1966 ve 10 Ocak 1967 tarihli Birleşimlerinde, ilgili Bakanlıklar temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, OECD Teşkilâtı ve Avrupa Konseyi himayesi altında ve merkezi Paris'te olmak üzere, «Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezi» adı ile yüksek dereceli bir Enstitü kurulmasını öngören andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunması maksadiyle hazırlanmıştır.

Kanun metninin Komisyonumuzdaki müzakeresi sırasında, tasarıya esas andlaşma ve Eki protokollerin metinleri de tetkik olunmuş; bu arada, bâzı maddelerin ve özellikle 2 numaralı protokolün, merkezin yeterlik, imtiyaz ve muafiyetlerini ihtiva eden 1 nci bölümündeki 3 ncü maddenin, Anayasaya aykırı olduğu iddia edildiğinden, Anayasa ve Adalet Komisyonundan mütalâa alınması kararlaştırılmıştır.

Anayasa ve Adalet Komisyonu tarafından verilen 22 Aralık 1966 tarihli ve 113 karar numaralı mütalâada, sözü edilen hükümlerin Anayasaya aykırı bulunmadığı ifade edilmiştir.

Anayasa ve Adalet Komisyonunun mütalâa muvacesesinde ve Merkezin gayeleri arasında, ilâve bir öğretim sayesinde Akdeniz bölgesi ziraatinin ihtiyacı olan vasıflı insangücünü artırmak ve bu insangücünü teşkil eden elemanları eğiterek müşterek bir faaliyet sonucunda, bu memleketler arasında iktisadi olduğu kadar teknik bakımdan da tamamlayıcı bilgiler vermek ve tarım alanında milletlerarası işbirliği fikrini geliştirerek zirai kalkınmanın teessüsünü sağlamak gibi teşebbüslerin bulunduğu da dikkate alınarak, 21 Mayıs 1962 tarihinde Hükümetimizin de taraf olduğu andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunması hakkındaki tasarı, Komisyonumuzca da uygun mütalâa olunmuştur.

II - Millet Meclisince kabul edilen maddeler, Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir. Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Bu raporda Başkan

Sözcü	Kâtip	C. Bşk. Seç. Üye	Tabii Üye
İstanbul	Tabii Üye	Söz hakkım mahfuzdur	M. Özgüneş
Söz hakkım mahfuzdur	Muhalifim	R. Üner	
O. Gümüşoğlu	S. Küçük		
Ankara	İçel	Bu raporda sözcü	
Söz hakkım mahfuzdur	Söz hakkım mahfuzdur	Trabzon	Yozgat
M. Vural	C. T. Okyayuz	Söz hakkım mahfuzdur	Söz hakkım mahfuzdur.
		A. Ş. Ağanoğlu	I. Yeşilyurt

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN

**Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler
Merkezinin kurulması hakkındaki Andlaşma ile
eki protokollerin onaylanmasının uygun bulun-
duğuna dair kanun tasarısı**

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya, Fransa Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, İtalya Cumhuriyeti, Portekiz Cumhuriyeti ve Yugoslavya Federatif Halk Cumhuriyeti hükümetleri arasında 21 Mayıs 1962 tarihinde Paris'te imzalanan ilişik «Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezinin kurulmasına dair Andlaşma» ile eki protokollerin onaylanması uygun bulunmuştur.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanun yürürlüğe girmeden önce tahakkuk etmiş bulunan iştirak hissemiz de cari yıl bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

CUMHURİYET SENATOSU TARIM KOMİS-
YONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler
Merkezinin kurulması hakkındaki Andlaşma ile
eki protokollerin onaylanmasının uygun bulun-
duğuna dair kanun tasarısı**

MADDE 1. — Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen 1 ne madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen geçici madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen 2 ne madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen 3 ne madde aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler
Merkezinin kurulması hakkındaki Andlaşma ile
eki protokollerin onaylanmasının uygun bulun-
duğuna dair Kanun

MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen
1 nei madde eynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Millet Meclisince kabul
edilen geçici madde eynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edi-
len 2 nei madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edi-
len 3 neü madde aynen kabul edilmiştir.

DIŞİŞLERİ, TURİZM VE TANITMA KOMİS-
YONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler
Merkezinin kurulması hakkındaki Andlaşma ile
eki protokollerin onaylanmasının uygun bulun-
duğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edi-
len 1 nei madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Millet Meclisince ka-
bul edilen geçici madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edi-
len 2 nei madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edi-
len 3 neü madde aynen kabul edilmiştir.

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezinin kurulması hakkında Andlaşma

İspanya, Fransa Cumhuriyeti, Yunanistan Krallığı, İtalya Cumhuriyeti, Portekiz Cumhuriyeti, Türkiye Cumhuriyeti ve Yugoslavya Federatif Halk Cumhuriyeti hükümetleri;

Ziraatin, Akdeniz havzasının temel faaliyeti olduğunu ve yüksek zirai öğretim sahasında birliği beşerî, iklimsel, coğrafi ve jeolojik temeller üzerine dayanan bu bölgenin ülkeleri arasında sıkı bir işbirliği tesisinin temenniye şayan olduğunu müşahade ederek;

Milletlerarası bir şöhrete sahip profesörler tarafından ilâve bir yüksek öğretim sayesinde Akdeniz Havzası ziraatinin ihtiyacı olan kadroları meydana getirmek ve bu kadroları geliştirmek ihtiyacını müşahade ederek;

Zirai kalkınmanın Akdeniz ülkeleri arasında en sıkı işbirliğini teşabettirdiğine inanarak;

Bu amaçları diğer milletlerarası teşekküllere üye olmaları dolayısıyla yüklendikleri mükellefiyetlerle uygun bir şekilde gerçekleştirmeye kararlı olarak;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

BÖLÜM - I

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezinin bünye ve konusu

MADDE 1. — Akdeniz memleketleri arasında, iktisadi olduğu kadar teknik bakımdan da tamamlayıcı bilgiler vermek ve zirai alanda milletlerarası işbirliği fikrini geliştirmek üzere İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı ve Avrupa Konseyi himayesi altında Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezi (Aşağıda «Merkez» olarak anılacaktır.) kurulmuştur.

MADDE 2. — «Merkez» in makarı Paris'tir. Yönetim Kurulunun kararı ile başka bir yere nakledilebilir.

MADDE 3. — 1. Merkezin organları şunlardır :

- a) Merkezin idare organı olan Yönetim Kurulu;
- b) İstişari Komite;
- c) Kurulmuş olan enstitüler ve Yönetim Kurulu kararı veya bu anlaşmayı imzalamış olan devletler arasında akdolunacak anlaşmalar hükmünce kurulmasına müsaade olunacak diğer müesseseler.

2. «Merkez» Sekreteryası bu organlara yardımcı vazife görür.

MADDE 4. — 1. Yönetim Kurulu :

- a) Âkıl Tarafların dörder sene için tâvin ettikleri birer temsilci;
- b) İstişari mahiyette olup, Yönetim Kurulunun tabii üyesi olan İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı Genel Sekreteri ve Avrupa Konseyi Genel Sekreterlerinden müteşekkildir.

2. Yönetim Kurulu «Merkez» in malî yönetmeliğini ve yıllık bütçesini kabul eder; bütçe hesaplarını onaylar.

3. Yönetim Kurulu kendi içyönetmeliğini kabul eder. İçyönetmelik bilhassa :

- a) Başkan ve Başkan yardımcısı veya yardımcılarının seçim şekli ve sürelerini,
- b) Diğer milletlerarası teşkilâtların istişari mahiyette Yönetim Kurulunda temsil edilme şartlarını;

c) Bir kısım yetkilerini kendi Başkanına devretme şartlarını tesbit eder.

4. Yönetim Kurulunun kararları izhar edilen oyların (2/3) (üçte iki) çoğunluğu ile alınır. İkinci maddede, üçüncü maddenin 1 (c) paragrafında, dördüncü maddenin 2 nci ve 3 ncü paragrafında ve 11 nci ve 15 nci maddelerde öngörülmüş olan kararlar ittifakla alınır.

5. Yönetim Kurulu, İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı ve Avrupa Konseyine sunulmak üzere sene sonunda bir faaliyet raporu tanzim eder.

MADDE 5. — 1. İstişari Komite, Yönetim Kurulunun dört sene için tâyin ettiği değişik sayıda üyelere meydana gelir. Bu üyeler, yüksek zirai eğitim yapan teşekküllerin üyeleriyle, «Merkez» in gelirlerine her hangi bir şekilde iştirak eden Devlet, tesis veya teşekküllerin temsilcilerinden seçilirler.

2. İstişari Komite, Yönetim Kurulunun kendisine sunduğu meseleler üzerinde karar alır ve tavsiyelerde bulunur.

MADDE 6. — 1. Enstitüler eğitim programını Yönetim Kurulunun kabul ettiği program çerçevesinde uygularlar.

2. Her Enstitü, Yönetim Kurulunun tesbit etmiş olduğu kaidelere göre bir müdür tarafından idare edilir.

3. Yönetim Kurulu, Enstitülerin, ilâve müesseselerin veya Yönetim Kurulunun uygulama yetkisi verdiği diğer bütün müesseselerin, eğitim programlarının tamamlanması amacı ile, özel düzenlemeler yapabilir.

MADDE 7. — 1. «Merkez» in Sekreteryası, Genel Sekreter, Enstitü Müdürleri ve diğer lüzumlu personelden müteşekkildir.

2. Genel Sekreter ve Enstitü Müdürleri Yönetim Kurulu tarafından tâyin edilir.

3. Sekreteryanın diğer üyeleri Yönetim Kurulunun tesbit etmiş olduğu kaideler dâhilinde Genel Sekreter tarafından tâyin edilir.

4. Genel Sekreter, Yönetim Kurulu karşısında Sekreteryanın faaliyetlerinden sorumludur.

5. «Merkez» in milletlerarası karakterini göz önünde bulundurarak Genel Sekreter, Enstitü Müdürleri ve diğer personel Âkîd Taraflardan, diğer Hükümetlerden veya «Merkez» dışında bir otoriteden hiçbir şekilde direktif alamaz ve buna meydan veremezler.

BÖLÜM - II

Eğitim

MADDE 8. — 1. «Merkez» bir etüt bursundan istifade edecek olup da adaylığı Yönetim Kurulunca kabul edilmiş bulunanlara ağıttır. Diğer adaylar, Yönetim Kurulunun tesbit etmiş olduğu şartlar dâhilinde kabul edilebilirler.

2. Burslar, üye devletler, üçüncü devletler, milletlerarası teşkilâtlar, kamu teşekkülleri ve kurum veya tesisler tarafından sağlanabilir. Bunları kabul edip, üye devletlerin, diğer Akdeniz memleketlerinin ve imkân nisbetinde üçüncü devletlerin adayları arasında tevzi etme yetkisi Yönetim Kurulundadır.

MADDE 9. — 1. Kurslar, konferanslar, pratik çalışmalar, en geniş coğrafi dağılım ve şahısların bilgileri göz önünde tutularak Yönetim Kurulunun seçtiği profesör ve diğer görevliler tarafından verilir.

2. Bitirilen etüt sonunda, Yönetim Kurulunun tesbit ettiği şartlar dâhilinde bir diploma verilir.

BÖLÜM - III

Mali Rejim

MADDE 10. — «Merkez» in bütçesi malî yönetmeliğe göre her sene Genel Sekreter tarafından hazırlanır.

MADDE 11. — «Merkez» in gelirleri şunlardan müteşekkildir :

- a) Âkîd Tarafların Yönetim Kurulunca tesbit edilmiş olan iştirakleri;
- b) Bağış, vasiyet, burs gibi Yönetim Kurulunun kabul ettiği her çeşit gelirler.

MADDE 12. — Genel Sekreter, Âkid Tarafların Hükümetlerine katılma paylarının miktarını bildirir. Beyan gününden sonra iştirâkler kabiliyetsiz hale girer; bu paylar malî yönetmelikte tesbit edilmiş bulunan şartlar dâhilinde «Merkez» e yatırılır.

BÖLÜM - IV.

«Merkezin hukukî yeterliği imtiyaz ve muafiyetler»

MADDE 13. — 1. «Merkez» Âkid Tarafların ülkesinde, bu Anlaşmaya Ek 2 numaralı Protokolün 1 nei bölümünde öngörülmüş olan hukukî yeterlik, imtiyaz ve muafiyetlerden faydalanır.

2. Sekreteryaya üyeleri, Âkid Tarafların ülkesinde bu anlaşmaya Ek 2 numaralı Protokolün II nei bölümünde öngörülmüş olan ve «Merkez» in bu şahıslara vermiş olduğu maaş ve ücretler hakkında vergi muafiyetinden faydalanırlar.

BÖLÜM - V.

Nihai düzenlemeler

MADDE 14. — 1. Bu Anlaşma, tarafların kendi Anayasalarına göre kabul veya tasdik edilecektir.

2. Kabul veya tasdik belgelerinin birer örneği İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı Genel Sekreterine verilecektir.

3. Bu Anlaşma üç adet tasdik veya kabul belgesinin verilmesi ile yürürlüğe girer.

4. Anlaşmayı sonradan kabul veya tasdik edecek olan taraf bakımından, Anlaşma bu belgenin verilmiş tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

5. Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte kabul veya tasdik belgelerini vermemiş olan taraflar, «Merkez» ile kendi aralarında yapılacak bir anlaşma ile tesbit edecekleri şartlar dâhilinde «Merkez» in faaliyetlerine katılabilirler.

MADDE 15. — 1. Yönetim Kurulu, kendi tesbit ettiği şartlar dâhilinde bütün Akdeniz memleketlerini bu Anlaşmaya katılmak üzere davet edebilir.

2. Katılma, tevdi tarihinde yürürlüğe girecek olan bir katılma belgesinin İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı Genel Sekreterine verilmesi şeklinde olur.

3. Yönetim Kurulu, kendi tesbit edeceği şartlar içinde, bütün memleketleri «Merkez» in faaliyetine katılmaya davet edebilir.

MADDE 16. — Her Âkid Taraf, içinde bulunduğu malî yılın sonundan bir yıl müddetle cari olan bir çekilme teliğini İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı Genel Sekreterine tevdi etmek suretiyle Anlaşmadan çekilebilir.

MADDE 17. — İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı Genel Sekreteri, kabul, tasdik, katılma ve çekilme belgelerini aldıktan sonra bu belgeleri aldığına dair bütün Âkid Taraflara ve Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bilgi vermekle mükelleftir.

Bu hususları tasdik zmnunda usulüne uygun olarak salâhiyettar kılınmış mümziler işbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

Fransızca ve İngilizce her iki metin de aynı derecede muteber olmak üzere bir nüsha halinde yirmibir Mayıs bin dokuzyüz altmış iki tarihinde Paris'te tanzim kılınmıştır. İşbu nüsha İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı Genel Sekreterine tevdi olunacak ve Genel Sekreter Anlaşmanın tasdikli birer suretini diğer bütün mümzilere olduğu gibi Avrupa Konseyi Genel Sekreterine de gönderecektir.

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezinin kurulması hakkındaki Andlaşmaya Ek 1 numaralı Protokol

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezi Andlaşmasını (Aşağıda «Anlaşma» olarak anılacaktır) imzalayanlar Anlaşmanın özellikle 3 nci maddesinin 1 (e) paragrafını göz önünde bulundurarak aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

MADDE 1. — Andlaşma Fransa ve İtalya yönünden yürürlüğe girdiği anda, Montpellier ve Bari Akdeniz Zirai Enstitüleri Andlaşmanın 3 nci maddesinin 1 (e) paragrafındaki anlama göre tecessüs edilmiş ve Andlaşmanın şartlarına göre faaliyete geçmiş olarak kabul edilecektir.

MADDE 2. — İşbu Protokol Andlaşmanın ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilecek olup, Andlaşma ile aynı tarihte yürürlüğe girecektir.

Bu hususları tasdik zmnünde usulüne uygun olarak salâhiyettar kılınmış mümziler işbu Protokolü imzalamışlardır.

Fransızca ve İngilizce her iki metin de aynı derecede muteber olmak üzere bir nüsha halinde Yirmibir Mayıs Bin Dokuz Yüz Altmışiki tarihinle Paris'te tanzim kılınmıştır. İşbu nüsha İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teskilâtı Genel Sekreterine tevdi olunacak ve Genel Sekreter Protokolün tasdikli birer suretini diğer bütün mümzilere olduğu gibi Avrupa Konseyi Genel Sekreterine de gönderecektir.

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezinin kurulması hakkındaki Andlaşmaya Ek 2 numaralı Protokol

Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezi Andlaşmasına (aşağıda, «Anlaşma» olarak anılacaktır) imza koyan devletler, Andlaşmanın özellikle 13 nci maddesini göz önünde bulundurarak aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

BÖLÜM - I.

Merkezin yeterlik, imtiyaz ve muafiyetleri

MADDE 1. — «Merkez» ün hukukî şahsiyeti vardır. Akıl yapabilir ve menkul ve gayrimenkul malları iktisap ve temlik edebilir ve hukukî yoldan takibedebilir.

MADDE 2. — Vazüyeti ve bulunduğu yer ne olursa olsun, merkezin mülk ve mevcutları, Merkez özel bir halde bundan vazgeçemedikçe, hukukî muafiyetten faydalanır.

MADDE 3. — «Merkez» e ait yerler masuniyeti haizdir. Mülk ve mevcudu nerede olursa olsun ve vazüyeti kim olursa olsun araştırma, istimlâk, gasp, kamulaştırma veya diğer bütün icrâ idari, hukukî veya teşriî tesirden masundur.

MADDE 4. — «Merkez» in arşivlerine ve kendisine aidolan veya kendisinde mahfuz tutulan bütün belgelere, nerede bulunursa bulunsun dokunulamaz.

MADDE 5. — Hiçbir malî kontrol, nizam veya moratuara tabi olmaksızın :

a) «Merkez», her çeşit dövizini elinde tutabilir ve her türlü parayla hesap açabilir;

b) «Merkez», fonlarını bir memleketten diğerine veya her hangi bir memleket içinde serbestçe transfer edebilir ve elindeki dövizleri diğer paralara tahvil edebilir.

MADDE 6. — a) «Merkez», mevcudu, gelirleri ve diğer mülkleri her çeşit vasıtasız vergiden muaftır. Bununla beraber muafiyet, görülen bir hizmet geliri üzerinden tahakkuk etmiş vergilere teşmil edilemez.

b) «Merkez», iştilgal sahası ile ilgili ithalâtı için; ithalâtı yaptığı memlekette, o memleketin gümrük kanununda öngörülmüş olan kolaylıklardan ve bilhassa; 22 Kasım 1950 tarihli eğitici, ilmi

ve kültürel karakterdeki eşyaların ithali hakkındaki Andlaşma ile kabul edilen, söz konusu eşyaların vergisiz ithalinden faydalanabilir.

e) «Merkez», satılan malların fiyatları veya görülen hizmetlerin bedeli içine giren vasıtalı vergileri, müşterek hukuk şartları içinde ödiyecektir. Bununla beraber, «Merkez» ile ilgili Âkîd Taraf arasında yapılacak bir müşterek anlaşma hükümlerine göre, «Merkez»'in iştigal sahasiyle ilgili olarak yaptığı işlemler ve önemli mubayaalara mütaallik vergilerde bir indirim yapılabilir.

BÖLÜM - II.

Merkez sekreteryası mensuplarının imtiyaz ve muafiyetleri

MADDE 7. — a) Genel Sekreter, Enstitü Müdürleri ve «Merkez» nezdinde devamlı vazife gören diğer Sekreteryası mensupları, «Merkez» tarafından kendilerine verilen maaş ve ücretlerden tevkif edilecek her çeşit vasıtasız vergiden muafırlar.

b) Bu madde hükümlerine tabi olan Sekreteryası mensuplarının kategorilerini yönetim kurulu tesbit edecektir. Bu kategorilere dâhil Sekreteryası mensuplarının isimleri periyodik olarak Âkîd Taraflara bildirilecektir.

MADDE 8. — «Merkez» Sekreteryası mensuplarının ilgili ülkede ilk görev alışları dolayısıyla getirecekleri ev ve zatî eşyaları Gümrük Vergisinden muaf olacaktır.

MADDE 9. — İşbu Protokol Andlaşmanın ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilecek olup, Andlaşma ile aynı tarihte yürürlüğe girecektir.

Bu hususları tasdik zımında usulüne uygun olarak salâhiyettar kılınmış mümziler işbu Protokolü imzalamışlardır.

Fransızca ve İngilizce her iki metin de aynı derecede muteber olmak üzere bir nüsha halinde yirmibir Mayıs bin dokuz yüz altmışiki tarihinde Paris'te tanzim kılınmıştır. İşbu nüsha İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı Genel Sekreterine tevdi olunacak ve Genel Sekreter Protokolün tasdikli birer suretini diğer bütün mümzilere olduğu gibi Avrupa Konseyi Genel Sekreterine de gönderecektir.